

Milieu Educatie Centrum De Bevelanden

JAARVERSLAG

2013

JAARVERSLAG 2013
FINANCIËEL VERSLAG 2013

Milieu Educatie Centrum De Bevelanden

Bezoekadres:

Kattendijksedijk 23, Hollandsche Hoeve
4463 AL GOES

Postadres:

Postbus 2316
4460 MH GOES

tel: 0113-252628

fax: 0113-252673

e.mail: info@mecdebevelanden.nl
www.mecdebevelanden.nl

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	1
1 ALGEMEEN	3
1.1 PERSOONEEL	3
1.2 BESTUUR	3
1.3 VRIJWILLIGERS	3
2 ACTIVITEITEN	4
2.1 BASISONDERWIJS	4
2.1.1 Reserveringssysteem	4
2.1.2 Nieuw lesmateriaal	4
2.1.3 Uitleen lesmateriaal basisonderwijs	6
2.1.4 Uitleen lesmateriaal overige gebruikers	6
2.1.5 Uitleen leskist-lespakket-diversen	7
2.1.6 Natuurouders	7
2.1.7 Activiteiten	9
2.1.8 Overige	12
2.2. VOORTGEZET ONDERWIJS	12
2.2.1 Smaaklessen	12
2.2.2 Coastwatch	12
2.2.3 Afvalfietstocht	12
2.3 BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD	13
2.3.1 Hollandsche Hoevedag	13
2.3.2 Ouderprojecten 1 + 2	13
2.3.3 Goesesasdag	15
2.3.4 Nachtvлиндernacht	15
2.3.5 Nacht van de nacht	15
2.3.6 Jeugdactiviteiten	15
2.3.7 Naschoolse activiteiten	17
2.3.8 Workshop “Scharrelkids”	17
2.4 EN VERDER.....	17
2.4.1 Nieuwjaarsbijeenkomst	17
2.4.2 20-jarig bestaan MEC	17
3 OVERLEG	20
4 DIVERSEN	22
4.1 PUBLIC RELATIONS	22
4.2 GEBRUIK CURSUSRUIMTE	22
4.3 EN VERDER..	23
4.3.1 Arbozorg/veiligheid	23
4.3.2 Vrijwilliger	23
4.3.3 Inespo	23
4.3.4 Project “De kunst van het recyclen”	23
5 PERSONEEL EN BESTUUR	25
6 BIJLAGEN	27
FINANCIEEL JAARVERSLAG	

VOORWOORD

Als je jarig bent vier je een feestje. Dat gold in 2013 ook voor MEC de Bevelanden. Het 20-jarige bestaan was aanleiding voor het organiseren van extra activiteiten die zonder uitzondering goed zijn verlopen. De vaartocht voor vrijwilligers en bestuur was een succes, een ontspannen en prettige tocht. Het gezamenlijk maken van de kleurplaat werd tijdens de tocht met groot enthousiasme ter hand genomen. Zo ook de kleurplatenwedstrijd voor de basisscholen: uit ruim 450 inzendingen zijn de prijswinnaars geselecteerd en beloond met een prijs. Tijdens de Hollandse Hoeve dag is het nieuwe insectenhotel geopend door wethouder Meeuwisse van de gemeente Goes. De beoogde gasten hebben inmiddels hun intrek genomen. Een filmpje van de opening is te zien op onze website.

Een van de extra activiteiten was ook een informatiebijeenkomst voor de colleges van Burgemeester en Wethouders van de Bevelandse gemeenten. Zoals bekend zijn deze gemeenten de belangrijkste financiers van het MEC. De bijeenkomst was zeer goed bezocht en de reacties achteraf positief. Er is bij de gemeenten veel waardering voor de kwaliteit en kwantiteit van het werk dat wordt verricht door vrijwilligers en medewerkers van het MEC. Overigens worden een deel van de activiteiten van het MEC ook gefinancierd door andere partners zoals het Nationaal Park Oosterschelde en het Wecyclefonds.

Het werk van het MEC bestaat aan de ene kant uit reguliere activiteiten zoals de uitleen van leskisten, de scholing van natuurouders en de jeugdactiviteiten. Aan de andere kant zijn er ieder jaar extra projecten die worden uitgevoerd. In 2013 was het project “De kunst van het recyclen” een groot project. Kinderen van verschillende buitenschoolse opvanglocaties hebben onder begeleiding van vrijwilligers uit afval prachtige kunst gemaakt die in verschillende gemeenten is geëxposeerd. Een ander project was het project “Wintergroenten” in samenwerking met de Grote Verleiding uit Kruiningen. Maar liefst 27 scholen namen deel aan dit project waarbij het bedoeling was om met biologische seizoensgroenten lekkere gerechten te leren maken. Vanwege het succes gaan we dit project om de twee jaar herhalen.

Het kan niet vaak genoeg gezegd worden: zonder vrijwilligers komt het in een organisatie als het MEC, zoals in veel organisaties, niet goed. Ook dit jaar is er door onze vrijwilligers veel inzet geleverd: als docent voor de natuuroudercursus, bij de begeleiding van jeugdactiviteiten en bij gastlessen op scholen. De waardering van bestuur en medewerkers voor deze inzet is groot. In de interne organisatie heeft de invoering van

een nieuw digitaal reserveringssysteem voor leskisten en lesmateriaal veel aandacht gevraagd. Het systeem werkt nu naar behoren en medewerkers en gebruikers beoordelen het positief. Het is voor de gebruikers een mooie extra service.

Natuurlijk heeft ook het MEC te maken met de gevolgen van veranderingen in de samenleving. De verdergaande digitalisering en het grote aanbod aan andere mogelijkheden om de tijd besteden spelen hierbij een rol. Dat betekent bijvoorbeeld dat het lastiger wordt om ouders naar natuurscursussen het krijgen en dat digitaal les- en voorlichtingsmateriaal een grotere rol gaat spelen. De filosofie van het MEC is dat je natuur moet beleven door en middenin te zijn. Digitaliseren kan deze beleving ondersteunen maar nooit vervangen. De uitdaging is, vanuit deze filosofie, wel om de komende jaren te blijven zoeken naar manieren om de werkwijze van het MEC aan te passen aan de veranderingen in de samenleving.

Paul Smeets
Voorzitter

1. ALGEMEEN

1.1 PERSONEEL

De werkzaamheden voor het MEC werden uitgevoerd door de coördinator (21,6 uur), de medewerker educatie/administratie (14,4 uur) en de medewerker educatie/financiën (14,4 uur). In totaal is de bezetting 1,4 fte.

1.2 BESTUUR

Zowel het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur kwam 2 keer bij elkaar. Een overzicht van alle bestuursleden is vermeld in hoofdstuk 5 op pagina 25.

Samenstelling bestuur:

- één lid door iedere deelnemende gemeente, namelijk Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
- drie leden door regionaal werkzaam zijnde natuur- en milieuorganisaties, te weten de Vereniging voor Natuur- en Milieueducatie (IVN) en de Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland (BZZB).
- één adviseur afkomstig van IVN Zeeland.

1.3 VRIJWILLIGERS

Bij het MEC zijn ongeveer 20 vrijwilligers actief. Zij geven o.a. natuuroudercursussen en lezingen, begeleiden jeugdactiviteiten en naschoolse activiteiten, bemannen de infokraam tijdens markten, zitten in het bestuur en voeren projecten uit. Zonder de hulp van deze trouwe vrijwilligers kunnen veel van onze activiteiten niet uitgevoerd worden. In bijlage 3 een overzicht bij welke activiteiten vrijwilligers zijn ingezet met daarbij een schatting van het aantal uur dat zij hebben gewerkt voor het MEC.

2. ACTIVITEITEN

2.1 BASISONDERWIJS

2.1.1 Reserveringssysteem lesmateriaal

In 2013 zijn we overstapt op de NME-gids van EDSO. Dit is een digitaal reserveringssysteem waarop alle materialen staan die uitgeleend worden aan het onderwijs-kindverblijven-gemeenten-particulieren. M.b.v. een persoonlijk inlogcode kan men het materiaal reserveren.

De medewerkers hebben allen 1 ochtend instructie gehad hoe het systeem werkt. Daarna is men aan de slag gegaan om alle lesmaterialen inclusief foto's in te voeren. Het abonnement is aangeschaft i.s.m. NME Schouwen en NME Tholen en mogelijk door een bijdrage uit het project "Proefabonnement Tholen".

2.1.2 Nieuw lesmateriaal

In 2013 heeft het MEC het volgende lesmateriaal samengesteld/aangeschaft/gekregen/vernieuwd of gedupliceerd.

Gekregen van:

Nationaal Park Oosterschelde: Opgezette vogels waaronder een scholekster met jong, aalscholver en bergeend.

Van IVN Zeeland: "Welkom bruinvis". Leskist voor groep 7 en 8 over het landschap "De Oosterschelde" met in de hoofdrol de bruinvis.

Vrijwilliger: Wollen badpak voor de lezing "Een terugblik op de Oosterschelde"

Aangeschaft:

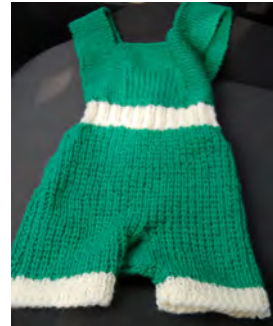
Wintergroenten: Groep 1 t/m 8. Handleiding met informatie en opdrachten over groenten van het winterseizoen. Zie ook pagina 9, Project "Wintergroenten" en bijlage 2.

Bonte pietepad: Dit lesmateriaal is in een nieuw jasje gestoken en aangepast aan de doorgaande leerlijn Oosterschelde m.b.v. een bijdrage van het Nationaal Park Oosterschelde.

Losse materialen: In samenwerking met NME Schouwen-Duiveland en NME Tholen zijn er losse materialen aangeschaft voor veldwerkactiviteiten bij de Oosterschelde. Loepnetjes, schepnetten, zoekkaarten, onderwaterkijkers etc. Dit is financieel mede mogelijk gemaakt door Nationaal Park Oosterschelde.

Nieuwe lesmaterialen

2.1.3 Uitleen lesmateriaal basisonderwijs

Het aantal scholen dat in schooljaar 2012/2013 materiaal geleend heeft wordt per gemeente weergegeven in onderstaande tabel (voor een specificatie van uitleen per school zie bijlage 1).

Gemeente (totaal aantal scholen)	Aantal scholen dat materiaal heeft geleend in '10-'11	Aantal scholen dat materiaal heeft geleend in '11-'12	Aantal scholen dat materiaal heeft geleend in '12-'13
Borsele (20)	16	(19 scholen) 13	(18 scholen) 17
Goes (27*)	20	21	(26 scholen) 18
Kapelle (9**)	9	9	(9 scholen) 9
Noord-Beveland (6)	2	4	(5 scholen) 2
Reimerswaal (18)	11	10	(16 scholen) 10
Totaal (80)	58	57	(75) 56

Tabel 1: Aantal scholen per gemeente dat materiaal leent

Tussen haakjes staat het aantal basisscholen per gemeente vermeld:

* waarvan 7 scholen voor speciaal onderwijs

** waarvan 2 scholen voor speciaal onderwijs

In de gemeente Reimerswaal zijn 2 scholen opgeheven.

In de gemeente Borsele is 1 school opgeheven

In de gemeente Noord-Bevelanden is 1 school opgeheven.

In de gemeente Goes is 1 school opgeheven.

Sommige scholen hebben niets geleend in schooljaar 12-13 maar wel gebruik gemaakt van aangeboden projecten.

2.1.4 Uitleen lesmateriaal overige gebruikers

Onze lesmaterialen worden regelmatig uitgeleend aan andere gebruikers dan de basisscholen in de regio. Scholen uit het voorgezet onderwijs, het ROC, scoutinggroepen, natuurorganisaties en zorginstellingen weten het MEC te vinden. Ook PABO studenten maken tijdens hun stageperiode gebruik van het materiaal.

Bovengenoemde gebruikers leenden 141 keer materialen van het MEC (dit is al verwerkt onderstaande tabel 2).

2.1.5 Uitleen leskist – lespakket – diversen

In onderstaande tabel staat het aantal uitleningen vanaf schooljaar 2010/2011 genoemd.

	Uitleningen leskisten	Uitleningen lespakketten	Uitleningen diversen
Totaal schooljaar 2012-2013	353	66	140
Totaal schooljaar 2011-2012	400	91	157
Totaal Schooljaar 2010-2011	511	93	232

Tabel 2: Overzicht uitleen lesmateriaal schooljaar vanaf 10/11

2.1.6 Natuurouders

Natuuroudercursussen (NOC)

In 2013 zijn er 3 natuuroudercursussen gegeven. Dit is 1 cursus minder dan vorige jaren. In de gemeente Borsele is de cursus niet doorgegaan i.v.m. te weinig aanmeldingen. Deze natuurouders hebben zich aangesloten bij de cursus die in Goes werd gegeven.

Na evaluatie blijkt dat de cursisten zeer tevreden zijn over de inhoud en de duur van de cursussen. Ondanks het feit dat veel deelnemers tegenwoordig werken en het druk hebben wil men zich inzetten voor natuur en milieueducatie op de basisscholen.

Op 31 december 2013 stonden er 293 natuurouders in de database van het MEC genoteerd. Daarnaast zijn er ouders actief als natuurouder die geen natuuroudercursus gevolgd hebben. Hier hebben we geen cijfers van.

De cursussen worden gegeven door 5 ervaren natuurouderdocenten. Allen zijn vrijwilliger. Inmiddels is er 1 nieuwe natuurouderdocent bijgekomen waar we erg blij mee zijn.

Gemeente	Thema	Aantal deelnemers	Aantal scholen
Borsele	Natuur rond de Oosterschelde	4	2
Goes/Noord-Beveland	Natuur rond de Oosterschelde	11	4
Kapelle	Natuur rond de Oosterschelde	21	7
Reimerswaal	Herfst	7	2
Totaal		43	15

Tabel 3: Overzicht aantal deelnemers natuuroudercursus

Natuuroudercursussen

Provinciale Natuurouderdag in Kwadendamme

Op september kwamen ruim 70 Zeeuwse natuurouders naar het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in Kwadendamme voor de jaarlijkse provinciale natuurouderdag. Deze dag wordt georganiseerd door de Zeeuwse NME centra in samenwerking met IVN Zeeland. De natuurouders worden dan in het zonnetje gezet en krijgen een educatieve dag inclusief lunch aangeboden.

Dit jaar was het thema "LANDSCHAP". Men kon met kiezen uit verschillende workshops; "Brillenpad", "Landschaplezen" "Waterleven in de drinkput" en "Kluts".

Na de lunch ging men onder begeleiding van verschillende natuurgidsen een tocht maken te voet, per fiets of huifkar door de Zak van Zuid-Beveland.

Een geslaagde dag met een goede opkomst. Vanuit de Bevelanden waren er 45 ouders aanwezig. Na evaluatie bleek dat iedereen had genoten van de aangeboden activiteiten.

2.1.7 Activiteiten

Wintergroentenpakket

In januari konden de scholen zich aanmelden voor "Wintergroentenpakket" dat bestond uit een kist met verschillende biologische groeten + een handleiding met informatie en activiteiten voor groep 1 t/m 8. Het pakket is gratis aangeboden aan de scholen. Wilde men meer pakketten dan betaalden men € 12,50 extra per pakket.

In totaal zijn 27 scholen met 32 pakketten aan de slag gegaan (zie bijlage 2).

"Schooltuinieren"

Van maart t/m de zomervakantie zijn 82 leerlingen van 2 verschillende scholen uit Goes in de weer geweest met hun eigen schooltuintje. De schooltuintjes in Goes zijn gelinieerd aan het park "De Mirakel". Ouders helpen actief mee met de leerlingen.

Oogstfeest

Alle twee de scholen hebben een oogstfeest gehad waarbij ze hun tuintje mochten leeghalen en kruidenboter mochten maken. De kruiden kwamen grotendeels uit eigen tuin. Veel kinderen waren verbaasd dat zelfgemaakte kruidenboter veel lekkerder is dan wanneer je het in de winkel koopt. Met smaak hebben ze het op een vers stokbroodje naar binnen gewerkt.

Thee werd gemaakt van de brandnetels van de buurman.

Ook scholen in de gemeente Goes (de Basis), Noord-Beveland (de Vliete) en Reimerswaal (de Eendracht, Schuttevaer en de Zevensprong) zijn gestart met schooltuinieren. Deze scholen krijgen vanuit het MEC ondersteuning. In de gemeente Borsele hebben de eerste gesprekken met een school plaatsgevonden over schooltuinieren.

Onderwijsservicebus "De Columbus"

In samenwerking met de Zeeuwse bibliotheek heeft het MEC een scholenprogramma ontwikkeld dat uitgevoerd wordt in de "Columbus". Deze onderwijsservice bus bezoekt

dagelijks verschillende dorpen in Zeeland (Walcheren – Schouwen – de Bevelanden). Elk kwartaal wordt er een ander thema onder de loep genomen. In 2013 zijn de volgende thema's aan bod gekomen: spinnen, bijen, vogels, fossielen.

Het MEC kan op deze manier eenvoudig het lesmateriaal promoten bij de doelgroep en de Columbus heeft elk kwartaal aantrekkelijk materiaal in de bus.

Gedichtenwedstrijd Nationaal Park Oosterschelde

In samenwerking met het Nationaal Park Oosterschelde zijn de scholen uitgenodigd om deel te nemen aan een gedichtenwedstrijd. Wout Kool, een kunstenaar uit Wemeldinge, leverde de foto's waarbij leerlingen van groep 7 en 8 een gedicht bij mochten schrijven. Alle gedichten zijn gejureerd door boswachter en dichter Karel van Staatsbosbeheer. De 1ste prijs ging naar Sarah Pieterse van OBS Schengehof in 's-Heer Arendskerke. De klas heeft een vaartocht op de Oosterschelde gewonnen. Goede vaart!

“Sarah's Wereld” in gemeente Kapelle

Dankzij een bijdrage van de gemeente Kapelle kon ook hier project “Sarah's Wereld” van start gaan voor groep 7 en 8.

“Sarah's Wereld” is een landelijk project dat een aantal jaar geleden is gestart in Limburg. Op een speelse manier wordt leerlingen moeilijke begrippen als “duurzaamheid”, “consumptief gedrag” en “ecologische rugzak” uitgelegd. De leerlingen krijgen van de gastdocent aan het eind van de les concrete handvatten aangereikt hoe zij op eenvoudige wijze minder milieu belastende en meer duurzame keuzes kunnen maken.

Het project is in november van start gegaan. Dhr. Damen, wethouder van gemeente Kapelle is bij 2 scholen langs geweest en heeft het spel meegespeeld.

In totaal hebben 6 scholen, 9 groepen en 227 leerlingen deelgenomen.

Vaartocht Oosterschelde

Ook in 2013 kon het project “Varen op de Oosterschelde” gelukkig weer gewoon doorgaan. Tijdens de 2 ½ uur durende tocht krijgen de leerlingen opdrachten aangeboden die onder begeleiding van een (natuur)ouder uitgevoerd worden. Op de boot zijn alle materialen aanwezig om de opdrachten uit te voeren. Halverwege de tocht wordt er gestopt zodat alle leerlingen en ouders de zeehonden kunnen zien die op de platen liggen. De laatste tijd worden er nogal eens wat bruinvissen gespot wat de tocht natuurlijk extra bijzonder maakt.

De vaartocht is bedoeld voor groep 5&6 en maakt deel uit van de doorgaande leerlijn “Nationaal Park Oosterschelde (NPO)”. Voor de dit project heeft MEC De Bevelanden i.s.m. NME-Schouwen Duiveland en gemeente Tholen een subsidie aangevraagd bij NPO. De eigen bijdrage voor de school is al enkele jaren 135,-. We proberen dit bedrag uiteraard zo laag mogelijk te houden.

Dit jaar zijn 13 schoolklassen gaan varen waarvan 6 Bevelandse scholen.

Workshop Smaaklessen.

Schooltuinieren

Boomfeestdag gemeente Goes

We hebben al die jaren heel wat weerstypen meegemaakt tijdens boomfeestdag maar deze boomfeestdag spande de kroon. Sneeuw en een harde wind is geen feest om knotwilgen te gaan snoeien en een insectenhotel in te richten. Zelf de chocolademelk werd niet warm. De kinderen waren zo nat en koud dat ze eerder terug naar school zijn gegaan. En dat eind maart, de lente nog lang niet in zicht. Het insectenhotel is later afgemaakt. Door een bijdrage van het Oranjefonds konden we het insectenhotel aanschaffen met infoborden, de vogelhuisjes en de versnaperingen aanschaffen.

2.1.8 Overige

Smaaklessen

Smaaklessen is een landelijk project dat wordt uitgevoerd in de provincies. NME Schouwen-Duiveland is in 2013 voor het laatste jaar provinciaal steunpunt en coördineert verschillende activiteiten. MEC De Bevelanden heeft in de eigen regio 1 workshop "Smaaklessen" aan 20 natuurouders en leerkrachten van 8 scholen gegeven. De leskist "smaaklessen" wordt uitgeleend. Dit is het laatste jaar dat er een financiële bijdrage komt vanuit het landelijke project "Smaaklessen".

2.2 VOORTGEZET ONDERWIJS

2.2.1 Smaaklessen workshop

Een medewerker van het MEC heeft op aanvraag van het Calvijncollege Krabbendijke 4 workshops "Smaaklessen" gegeven aan 2de jaarsleerlingen in het kader van het project "Een gezonde leefstijl." De leerlingen hebben verschillende opdrachten uitgevoerd met betrekking tot duurzame en gezonde voeding.

2.2.2 Coastwatch met Odyzeecollege

Het wil maar niet lukken om het project "Coastwatch" uit te voeren. Deze keer kreeg de school de organisatie niet rond. In plaats daarvan hebben we de 24 leerlingen toch een nuttige ochtend kunnen bezorgen en zijn met hen het leven in de drinkput gaan bekijken. Er werden verschillende opdrachten uitgevoerd en zowel de leerlingen als docenten waren zeer tevreden.

2.2.3 Afvalfietstocht

Op 31 oktober werd de afvalfietstocht gereden door 24 leerlingen van "De Wissel" (SO). Per fiets reden ze door Goes en gingen op bezoek bij verschillende bedrijven/instellingen om te kijken hoe men met de afvalstoffen omgaat. Het doel van deze tocht is, de leerlingen bewust te maken van de hoeveelheid geproduceerde afval door verschillende soorten bedrijven en wat er mee gedaan (kan) worden voordat het in de container beland, of ergens anders verwerkt wordt.

Bij de bedrijven kregen de leerlingen een rondleiding door één van de werknemers. Zowel voor de leerlingen als voor de bedrijven was het een interessante en leerzame ervaring. De deelnemende bedrijven waren deze keer: Nijverheidscentrum, Apotheek “De Pijlers”, ziekenhuis ADRZ, en de Wereldwinkel. Uit de evaluatie blijkt dat ook de leerlingen tevreden waren en veel geleerd hadden. De bedrijven hebben de belangstelling zeer gewaardeerd. Omroep Zeeland radio kwam een kijkje nemen bij het ziekenhuis en bij het “Nijverheidscentrum”.

Als herinnering en als dank kregen de bedrijven, docenten en de leerlingen ons ondertussen bekende containertje.

2.3 BEWONERS/TOERISTEN/JEUGD

2.3.1 Hollandsche Hoevedag

Een gezellige zaterdagmiddag vol met activiteiten voor de bewoners van Goes e.o. Mw. Meeuwisse en het kindercollege hebben de middag geopend door het nieuwe insectenhotel te onthullen bij het MEC. Er werd aandacht geschonken aan het 20-jarig van het MEC bestaan en bezoekers konden deelnemen aan een prijsvraag. Daarnaast kon groot en klein met een schepnet op zoek gaan naar het waterleven in de drinkput. Ook de andere organisaties die actief zijn in het Hollandsche Hoevegebied hadden ieder een activiteiten. Kortom, een geslaagde middag voor jong en oud. Voor een impressie van deze middag: http://www.youtube.com/watch?v=FL_SeS4OkRk

2.3.2 Ouderenproject 1: Lezing ouderen “Een terugblik op de Oosterschelde”

Voor het 2de jaar alweer maar zeer succesvol. Een vrijwilliger van het MEC geeft lezingen in zorgcentra over het nationaal park Oosterschelde. Met mooie foto's en aanspoelsels uit de Oosterschelde gaat ze in gesprek met de deelnemers over de Oosterschelde.

De lezing wordt gegeven aan zowel kleine als grote gezelschappen en wordt zeer gewaardeerd door zowel de deelnemers als de begeleiding.

In totaal is de lezing 20 x gehouden waarvan 13 x op de Bevelanden.

Het project is in samenwerking met NME-Schouwen Duiveland en NME-Tholen opgezet en financieel mogelijk gemaakt door nationaal park Oosterschelde.

Ouderenproject 2 : “De Natuur op bezoek”

I.s.m. IVN De Zeeuwse Delta is het MEC in 2010 gestart met het ouderenproject “De natuur op bezoek”. Een vrijwilliger gaat met een koffer vol natuur naar een zorgcentrum om in gesprek te gaan met de bewoners over de seizoenen. Zeer geschikt voor huiskamerprojecten.

In 2013 is er minder gebruik van gemaakt dan voorgaande jaren, slecht 3 zorgcentra hadden interesse. “Een terugblik op de Oosterschelde” is waarschijnlijk een concurrerend project.

Jeugdactiviteiten

2.3.3 Goese Sasdag

Als vanouds werd de Goese Sasdag deze keer weer bij de Goese Sas gehouden. Een fijne en veilige locatie voor kinderen en duikers.

Er werden weer mooie dieren en wieren gevonden. In de aquariabakken was alles goed te zien. Ruim 100 bezoekers waren op deze middag afgekomen.

De Goesesasdag wordt samen met de NOB (Nederlandse Onderwatersport Bond) en IVN Zeeuwse Delta georganiseerd met financiële ondersteuning van het nationaal park Oosterschelde.

2.3.4. Nachtvlindernacht

Maar liefst 24 deelnemers, waaronder veel kinderen, kwamen met ons “De nachtvlindernacht” beleven. Dhr. Lamoen, deskundige op het gebied van nachtvlinders, had een paar dagen van te voren de route uitgezet en verschillende bomen ingesmeerd met gegiste bananen, in de hoop dat er veel nachtvlinders op af zouden komen. Ook had hij voordat de activiteit begon voor het MEC een wit laken gespannen waarop een lamp scheen.

Na een presentatie waarin in het kort verteld werd over nachtvlinders en hun bijzonderheden startte de nachtwandeling in het Hollandsche Hoevegebied. Het weer was uitstekend en er waren veel vlinders op de lokstof en het witte laken afgekomen. De deelnemers konden ze heel goed waarnemen. Al met al een prachtige avond.

2.3.5 De nacht van de nacht

Om de “Nacht van de nacht” te vieren, hebben we een aantal gezellige en spannende activiteiten georganiseerd. Er hadden vooral ouders met kinderen zich ingeschreven. Ze konden deelnemen aan een spannende speurtocht door het nachtelijke Hollandsche Hoeve gebied of mee op vleermuizenexcursie met dhr. Honing van Stichting Landschapsbeheer Zeeland. Hierna mochten ze zelf soep koken in de kookpot boven het houtvuur en broodjes bakken bij scoutinggroep Hertog van Beieren-Gosaha. Dat was gezellig én lekker. Het was een geslaagde avond waarbij het weer uitzonderlijk goed was.

2.3.6 Jeugdactiviteiten

Bijna 1 keer per maand organiseert het MEC een activiteit voor de jeugd tussen 4 en 12 jaar. Er kunnen per keer ongeveer 25 kinderen meedoen. Met alle activiteiten gaan we voornamelijk naar buiten, behalve braakballen pluizen. Dit gebeurt altijd binnen en is ook de meest rustige activiteit. Naast deze activiteiten organiseren we ook ouder-kind activiteiten.

	JEUGDACTIVITEITEN	AANTAL DEELNEMERS	AANTAL VRIJWILLIGERS
Jan	Vogels in de winter Boswachter Deelstra van Natuurmonumenten nam de kinderen mee naar buiten om te kijken welke vogels in de winter in Nederland te zien zijn. Van te voren hadden we zaad uitgestrooid in de hoop dat we veel vogels zouden zien. Gewapend met een verrekijker gingen we met zijn allen naar buiten om vogels te spotten. Terug binnen hebben de kinderen allerlei lekkere vogelhapjes gemaakt om de vogels in hun eigen tuin de winter door te helpen.	28	3
Maart	Braakballen pluizen Wat eten kerkuilen zoal en hoe weet je dat? Zijn er ook andere vogels die braakballen uitspugen? De kinderen die dat wilden weten, kwamen naar het MEC om braakballen te pluizen. Ze vonden allerlei schedeltjes, ribbetjes, en botjes in hun braakbal. Met al die onderdelen probeerden ze een muis in elkaar te plakken. Dat viel nog niet mee. De meeste kinderen namen een zakje vol met vondsten mee naar huis, om het daar verder te proberen.	27	4
April	Bijen Wilde, solitaire bijtjes zijn hard nodig om het stuifmeel te verspreiden van allerlei (fruit)bomen, struiken en planten. We helpen ze aan een schuilplaats door een bijenhotel te bouwen. De kinderen gingen op pad met snoeischaars en emmers om holle stengels en riet te verzamelen. Terug in Het MEC kregen ze een leeg bijenhotelletje, blokken hout en takken, om zelf een hotel te maken en op te vullen met hun eigen vondsten. De snelste bouwers hadden nog tijd over om het mooi te versieren.	25	4
Mei	Hollandsche Hoevedag)zie 2.3.1 (groot)ouder-kind.	70	4
Juni	De bodem leeft De deelnemertjes gingen met behulp van loeppotjes en witte bakken op pad om kleine diertjes te bekijken. Onder hout en stenen vonden ze spinnetjes, pissebedden etc. Ze vonden ook allerlei materialen voor hun kijkdoos. Nadat ze alle diertjes weer vrijgelaten hadden, konden ze in het MEC een tuintje maken met hun vondsten.	10	2
Sept	Goesesdag, zie 2.3.3 Nachtvlindernacht, zie 2.3.4 (groot) ouder-kind	24 100	2 3
Okt	Herfst De kinderen kwamen meedoen om de herfst te beleven. Tijdens een wandeling zagen we prachtige bladeren, kastanjes, eikeltjes, eikeldopjes en nog veel meer moois van de herfst. Er werd veel verzameld. Terug in het MEC konden ze de bladeren en eikeldopjes gebuiken om er een T-shirt mee te bedrukken. De resultaten waren prachtig. De Nacht van de nacht, zie 2.3.5 (groot)ouder-kind	15 65	2 3
Dec	Nestkastjes timmeren De activiteit werd uitgevoerd in twee groepen. Het aantal deelnemers viel wat tegen. Bij elke groep kwamen er een aantal minder dan opgegeven. Eerst kregen de kinderen uitleg welke vogels gebruik maken van een nestkastje en waarom ze nu al opgehangen moeten worden. Daarna	18	4

	<p>timmerden ze dat het een lieve lust was. Wat een herrie! Maar ze trokken voldaan met hun eigengemaakte en mooi versierde kastje terug naar huis.</p>		
--	--	--	--

2.3.7 Naschoolse activiteiten

In de gemeenten Goes, Reimerswaal, Borsele zijn in totaal 18 x naschoolse activiteiten “Natuur & Milieu” uitgevoerd.

Deze activiteiten worden opgenomen in het aanbod dat door de gemeentes naar verschillende scholen wordt verstuurd. Leerlingen geven zich op de activiteiten en betalen een kleine vergoeding. De uitvoer wordt gedaan door vrijwilligers van het MEC.

2.3.8 Workshop “Scharrelkids”

Een medewerker heeft samen met aantal vrijwilligers de workshop “Scharrelkids” gevolgd. “Scharrelkids” is een project van het IVN om kinderen en (groot)ouders samen de natuur te laten beleven. Het project zit goed in elkaar en bevat mooi lesmateriaal. Helaas is de geplande cursus i.s.m. IVN Zeeuwse Delta voor bewoners niet doorgegaan. Toch biedt “Scharrelkids” tal van mogelijkheden voor het MEC, met name voor de natuuroudercursussen.

2.4 EN VERDER...

2.4.1 Nieuwjaarsbijeenkomst

De start van een bijzonder jaar. Een jubileumjaar voor het MEC want we bestaan 20 jaar. Dhr. Van der Maas, secretaris van het MEC en wethouder van gemeente Noord-Beveland hield een mooie speech voor de genodigden waarin hij in het kort de geschiedenis van het MEC weergaf.

2.4.2 20 jarig bestaan MEC

Op 29 september 1993 is het MEC opgericht. Om dit 20-jarig bestaan in 2013 te vieren hebben we een 3 activiteiten bedacht voor de scholen, de bewoners en de vrijwilligers.

College's B&W Bevelanden op bezoek in het MEC

Op initiatief van het bestuur is er op 23 april een informatieochtend over het MEC verzorgd voor alle college's B&W van de Bevelanden.

Op 2 wethouders en een burgemeester na was iedereen aanwezig. De voorzitter en de coördinator hebben de college's geïnformeerd over doel en werkwijze van het MEC aan de hand van lopende activiteiten en projecten. Na een wandeling door het Hollandsche Hoevegebied kon men aanschuiven voor de lunch bij restaurant “De Vierlinden”.

MEC 20 jaar!

Basisonderwijs: Kleurplaat

Alle basisscholen op de Bevelanden hebben een kleurplaat toegestuurd gekregen getekend door Danker Jan Oreel. Iedereen mocht meedoen. Dat hebben we geweten.

Maar liefst 30 scholen hebben ruim 450 kleurplaten ingeleverd! Het was moeilijk daarvan 3 kleurplaten te selecteren die een prijs hadden gewonnen.

Uitslag: De Samuelschool uit Kapelle, 1ste prijs (boekenpakket t.w.v. € 150)

De Bornput uit Oostdijk, 2de prijs (boekenpakket t.w.v. € 125)

De prinses Ireneschool uit Goes, 3de prijs (boekenpakket t.w.v. € 100)

Naast het boekepakket mochten de scholen nog een keuze maken uit een vlinderkweekpakket of een paddestoelenkweekpakket.

Bewoners: nieuw insectenhotel onthuld

Tijdens de Hollandsche Hoevedag is het nieuwe insectenhotel in het tuintje van het MEC onthuld door mw. Meeuwise, wethouder van de gemeente Goes. Op de borden die er later bij geplaatst zijn staat informatie voor wie een bijenhotel bedoeld is en waarom. Iedereen is vrij om een kijkje te nemen. Bovenop staat een vogelhuisje voor de mezen.

Vrijwilligers: Natuurvaartocht op de Oosterschelde

Samen met de vrijwilligers, het bestuur en collega's van samenwerkende organisaties hebben we een natuurvaartocht gemaakt op de Oosterschelde.

Na de speech van bestuurslid mw. Miermans, tevens wethouder gemeente Borsele werd een vergrote versie van kleurplaat onthuld door bestuurslid dhr. Sinke, wethouder gemeente Reimerswaal. Ieder werd uitgenodigd om de kleurplaat in te kleuren met verf en kwast.

Onder het genot van een drankje + hapje kon men gaan schilderen, luisteren naar de natuurgids of gewoon genieten van de Oosterschelde. Er was veel te zien en te beleven.

Als aandenken aan deze dag en aan het 20-jarig jubileum hangt de ingekleurde plaat in het MEC bij de trap.

3. OVERLEG

MEC De Bevelanden is vertegenwoordigd in verschillende provinciale en regionale overlegstructuren, sommige structureel, andere incidenteel.

De volgende bijeenkomsten werden door de coördinator bijgewoond:

- Provinciaal MEC-overleg 5x
- Werkgroep Voorlichting en Educatie NPO 1x
- Overleg Hollandsche Hoevedag 3x
- Platform “Groene vrijwilligers” 3x
- Provinciale programmateam NME 4x
- Bestuur IVN De Zeeuwse Delta 1x

Daarnaast waren er contacten met KNNV De Bevelanden, Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ), Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, St. Zeeuws landschap, Zeeuwse bibliotheek en de Bevelandse gemeenten.

Nachtvlindernacht

Lezing "Terugblik op de Oosterschelde"

Boomfeestdag en het insectenhotel in "De Mirakel" in Goes

Hollandsche Hoevedag

4. DIVERSEN

4.1 Public relations

Pers: Het MEC zorgt ervoor dat de activiteiten en projecten regelmatig in de vorm van persberichten in de regionale dag- en advertentiebladen zijn te lezen. Bij nieuwe projecten wordt direct contact opgenomen met de pers. Bijlage 4: een greep uit de media

Folder: Begin januari is er een folder uitgekomen waarin alle jeugdactiviteiten voor het hele jaar 2013 genoemd werden. Het blijkt dat de folder goed gelezen wordt en dat er via de folder veel aanmeldingen zijn gekomen voor de activiteiten.

Nieuwsbrief: Eind januari is naar alle basisscholen een nieuwsbrief verstuurd.

Website: De website, www.mecdebevelanden.nl wordt wekelijks bijgewerkt. Afgelopen jaar is de site door 3570 bezoekers 5214 keer bezocht.

Youtube: Er zijn 2 filmpjes gemaakt van verschillende activiteiten. De filmpjes staan op youtube (en op onze site).

http://www.youtube.com/watch?v=FL_SeS4OkRk (Hollandsche Hoevedag)

<http://www.youtube.com/watch?v=q41uTmmjv8> (De kunst van het recyclen Zeeland)

Twitter: In 2012 zijn we gestart met Twitter. Op 31 december 2013 hadden we 108 volgers.

Promotiemateriaal: insteekmap en pen 20-jarig bestaan.

Nieuwsbrief Natuurouders. Vernieuwd!

Eind 2013 is de eerste digitale provinciale natuuroudernieuwsbrief verstuurd. Jaarlijks krijgen de natuurouders die in ons bestand staan 3 x toegestuurd. De brief wordt opgesteld i.s.m. IVN Zeeland en de andere Zeeuwse NME centra.

4.2 Gebruik cursusruimte

De cursusruimte wordt goed gebruikt door verschillende natuurorganisaties. Deze groepen mogen gratis gebruik maken van de ruimte. Voor gebruik van koffie en thee wordt een vergoeding gevraagd. Andere groepen (*) betalen per dagdeel een bijdrage.

IVN De Zeeuwse Delta: Vergaderingen en cursussen (26x)

KNNV De Bevelanden: Vergaderingen en cursussen (25x)

Vlinder en Libelle Werkgroep: Vergaderingen en cursussen (3x)

Vierkracht: Vergadering (1x)

Roofvogelwerkgroep: (1x)

SLZ: Vergadering (1)*

KIBEO: Vergadering (1)*

Provincie Zeeland: Cursus (3x)*

4.3 En verder..

4.3.1 Arbozorg/veiligheid

Alweer is de nascholing BHV (bedrijfshulpverlener) met succes gevolgd door 1 medewerker.

4.3.2 Vrijwilliger

Elke maandagmiddag kwam Aafje van 13.00 – 16.00 uur vrijwilligerswerk doen.

Een slimme meid van begin 20 die in haar eigen tempo de klussen uitvoerde die ze aangeboden kreeg. Helaas kon ze na de zomervakantie niet meer komen omdat ze het reïntegratie traject van de gemeente Goes in ging. Jammer voor ons maar hopelijk heeft Aafje na dit traject een fijne baan gevonden.

4.3.3. Inespo

I.s.m. de Zeeuwse NME centra heeft het MEC 1 dag een stand bemand tijdens de Inespo dagen (International Environment & Sustainability Project Olympiad) in Middelburg.

Tijdens deze dagen lieten scholieren tussen de 13 en 18 jaar verschillende duurzame oplossingen zien voor bestaande milieuproblemen. Onze stand met daarin het project “De kunst van het recyclen” zag er goed uit maar de voertaal was engels en dan heb je weinig aan je folders.

4.3.4 Wecycleproject: “De kunst van het recyclen”

In alle Zeeuwse gemeenten hebben afgelopen half jaar kinderen in de leeftijd van 8 tot en met 12 jaar van ruim 100 BSO's (buitenschoolse opvangcentra) een workshopprogramma gevolgd. In deze workshops werden de inzameling en recycling van elektrische apparaten op een creatieve en interactieve manier toegelicht. De kinderen mochten zelf geschikte apparaten demonteren en onderzochten uit welke onderdelen en materialen een apparaat bestaat. Van verschillende materialen uit deze e-waste hebben de kinderen kunstwerken gemaakt. Op deze manier recycleden de kinderen zelf. Op de Bevelanden hebben zo'n 25 BSO's deelgenomen aan het project. De kunstwerken zijn tentoongesteld in de bibliotheek in Heinkenszand en Goes en het gemeentehuis in Wissenkerke. Begin 2014 zal de prijsuitreiking plaatsvinden.

Het project is ontwikkeld (De Jonge Milieu Advies) en uitgevoerd door de Zeeuwse NME centra en Stichting Zonne-Eiland.

Project: "De kunst van het recyclen"

Provinciale natuurouderdag

5. PERSONEEL EN BESTUUR

Personeel

Mw. A.M.E. Meijer: coördinator 21,6 uur

MW. N. Vermorcken: medewerker educatie/financiën 14,4 uur

Mw. D.L. De Putter: medewerker educatie/administratie 14,4 uur

Bestuur

De samenstelling van het Algemeen Bestuur in 2013 was als volgt:

Dhr. P. Smeets, voorzitter (DB)	* IVN De Zeeuwse Delta
Dhr. G. Koenders, penningmeester (DB)	* IVN De Zeeuwse Delta
Dhr. A.G. Van der Maas, secretaris (DB)	* Gemeente Noord-Beveland
Dhr. J. de Bat	* Gemeente Goes
Dhr. E. Damen	* Gemeente Kapelle
Mw. C. T. Miermans	* Gemeente Borsele
Dhr. J. P. Sinke	* Gemeente Reimerswaal
Mw. J. H. C. Verkaart	* Stichting BZZB (Behoud de Zak van Zuid-Beveland)
Adviseur	
Mw. R. de Ligt-van der Zee	* IVN Zeeland

Adres

Stichting MEC De Bevelanden

Postbus 2316

4460 MH GOES

Telefoon: 0113-252628

e: info@mecdebevelanden.nl website: www.mecdebevelanden.nl

Kattendijkседijk 23

Hollandsche Hoeve, 4463 AL, Goes

Nieuwjaarsborrel

Inespo

***Kleurplaten 20-jarig
bestaan in het MEC***

***Bevelandse college's
B&W op bezoek in
het MEC***

6. BIJLAGEN

- 1 Uitleen per school
- 2 Wintergroentenpakket
- 3 Inzet vrijwilligers
- 4 Een greep uit de media

Uitleen materiaal per school Bijlage 1

Jaar 2012- 2013			
	Gemeente Kapelle	School	Aantal uitleningen
1	Kapelle	Moolhoek	6
2		Juliana van Stolbergschool	26
4		't Honk	15
5		Eben Haezer (so)	3
6		Samuel (so)	16
7	Biezelinge	De Linge	4
8	Wemeldinge	De Hoeksteen	8
9		Wemeldinge	9
10	Schore	Tunnel	3
			Totaal 90
	Gemeente Noord-Beveland	School	
1	Colijnsplaat	Het Stelleplankier	2
2	Geersdijk	De Dubbele Punt	
3	Kamperland	De Kamperschouw	
4	Kats	Prinses Margriet	
5	Kortgene	De Zuidvliet	
6	Wissenkerke	De Vliete	10
			Totaal 12
	Gemeente Goes	School	
1	Goes	Koelman	17
2		Dr. C. Steenblok	7
3		De Wingerd	26
4		Bisschop Ernst	8
5		Holtkamp	3
6		De Basis	3
7		Prof. Dr. Kohnstamm	8
8		De Tweemaster	1
9		De Zuidwesthoek	
10		Prinses Beatrix	11
11		't Noorderlicht	2
12		Prinses Irene	15
13		De Kring (so)	
14		Ithaka / Odyzee (so)	9
15		De Sprienke (so)	10
16		Deltaschool (so)	1
17		De Tweern (so)	6
18	Wolphaartsdijk	Johannes Calvijn	23
19		Ichtus	
20		De Achthoek	
21	Kattendijke	De Kattenschulp	n.v.t.
22	's-Heer Arendskerke	Schengehof	13
23	Kloetinge	De Kloetingseschool	2
25	Wilhelminadorp	Stamperius	
26	's-Heer Hendrikskinderen	De Poeljeugd	
			Totaal 165
	Gemeente Borsele	School	
1	Baarland	De Berenburcht	n.v.t.
2	Borssele	Frank van Borssele	
3		Ds.G.H. Kerstenschool	10

4	Driewegen	't Opstapje	4
5	's-Gravenpolder	De Linden	2
6		De Rank	5
7		Koningin Juliana	2
8	's-Heer Abtskerke	De Linden	1
9	's-Heerenhoek	Don Bosco	5
10	Heinkenszand	De Wegwijzer	1
11		De Reiger	11
12		Jan van Schengenschool	16
13	Hoedekenskerke	De Regenboog	8
14	Kwadendamme	Mgr. Heyligersschool	2
15	Lewedorp	De Leeuwerik	1
16	Nieuwdorp	De Regenboog	1
17		De Octopus	2
18	Nisse	De Meidoorn	
19	Oudelande	De Schakel	3
20	Ovezande	De Zandplaat	2
		Totaal	76
	Gemeente Reimerswaal	Scholen	
1	Hansweert	Schuttevaer	
2		De Eendracht	5
3	Krabbendijke	De Zevensprong	7
4		Julianaschool	11
5		De Klimroos	
6	Kruiningen	De Welle	8
		Dr. A. Comrieschool	
8		Voorhoute	1
9	Oostdijk	De Bornput	3
10	Rilland	De Horizon	9
11		De Wiekslag	1
12		De Zandbaan	
13		De Reigersberg	
14	Waarde	D'n Akker	
15		D'n Bogerd	6
16	Yerseke	Ds. G.H. Kerstenschool	11
17		Het Kompas	
		Totaal	62

Deelname wintergroentenpakket Bijlage 2

WINTERGROENTEN				
Deelnemende scholen per gemeente				
Gemeente Kapelle				
1	T Honk, Kapelle			
2	Juliana van Stolbergschool, Kapelle			
3	Samuëlschool, Kapelle			
4	Eben Haezerschool			
Gemeente Borsele				
5	Omnisscholen de Reiger			
6	De Poel			
7	Mgr. Heyligersschool			
8	CBS De Regenboog 1			
9	Koningin Julianaschool			
10	De Rank			
Gemeente Goes				
11	Dr. C. Steenblokschool			
12	Odyzeeschool, Goes			
13	Schengehof			
14	Deltaschool ZMLK			
15	De Poeljeugd'			
16	't Noorderlicht			
17	Montessorischool De Basis			
18	De Koelmanschool			
Gemeente Reimerswaal				
19	De Eendracht			
20	De Zevensprong			
21	De Welle			
22	De Wiekslag			
23	Voorhoute			
24	D'n Bogerd			
Gemeente Noord-Beveland				
25	De Vliete			
26	Kamperschouw			
27	De Zuidvliet			

Activiteiten 2012	Deelnemers	Vrijwilligers MEC	Uren vrijwillig
Natuuroudercursussen	43	5	120
Wintergroentenpakket	675	0	
Provinciale natuurouderdag	45	0	
Project "Een terugblik op de Oosterschelde"	325	1	52
Project "Varen op de Oosterschelde"	150	0	
Project "Schooltuinieren"	82	0	
Project "Natuur op bezoek"	75	2	9
Project "Coastwatch" Odyzee	24	1	4
Project "Sarah wereld" Kapelle	227	0	
Gedichtenwedstrijd NPO	375	0	
Natuuractiviteit gemeente Kapelle	?	2	8
Boomfeestdag Goes	25	1	3
Workshop Smaaklessen	20	0	
Nachtvlindermacht	24	1	4
Afvalfietstocht	24	0	
Nacht van de nacht	65	3	15
Columbus	?		
Hollandsche Hoevedag	70	3	18
Jeugdactiviteiten	193	19	57
Goese sasdag	100	3	12
Naschoolse activiteiten	180	4	108
Vaarttocht 20 jarig bestaan	40	0	
Kleurplaat 20 jarig bestaan	450	0	
Project "De kunst van het recyclen"	300	4	100
Totaal	3512	49	510

Kinderen op de BSO slopen spullen

Op verschillende locaties van de Buitenschoolse Opvang (BSO) zijn de kinderen begonnen met het slopen van elektrische apparaten. Is de jeugd nu helemaal losgeslagen? Nee hoor, het slopen gebeurt onder het toezicht van volwassenen en is zelfs educatief. Het betreft een project over recycling.

Door: Rachel van Westen

In verschillende Zeeuwse gemeenten zijn op de Buitenschoolse Opvang workshops over het inzamelen en recyclen van elektrische en elektronische apparaten. Tijdens de workshops worden de thema's inzameling en recycling op een creatieve en interactieve manier toegelicht. Kinderen worden betrokken bij de inzameling van deze zogeheten e-waste en gaan onderzoeken waaruit het bestaat. En hoe kan dat beter door de apparaten in kwestie uit elkaar te schroeven? Maar het blijft niet bij uit elkaar halen alleen, want wanneer de kinderen de apparaten volledig hebben gestript, mogen ze van de losse onderdelen een kunstwerk in elkaar gaan zetten.

Op de BSO aan de Boogstraat in 's-Heer Arends-

kerke zijn Eva, Rachel, Rick en Nikki een toetsenbord uit elkaar aan het halen. Alle toetsen worden één voor één verwijderd en de kinderen zijn hoogst verbaasd wanneer ze zien wat daar allemaal onder verborgen zit aan elektronica. De losse onderdeeltjes worden zorgvuldig in een papieren zakje gestopt. Maar wat gaan ze er straks van maken? "Tja", aarzelt Nikki, "iets wat vliegt of zweeft", maar

"NU IS HET EEN TOETSENBOARD EN STRAKS EEN ZWEEVEND DING."

hoe dat er uit komt te zien weet ze nog niet precies. "Dat is wel bijzonder, nu is het een toetsenbord en straks een zwevend ding", zegt ze enigszins verwonderd. Joeko is maar matig enthousiast dat hij straks van losse onderdeeltjes een kunstwerk moet gaan maken, maar het uitelkaar schroeven vindt hij geweldig. "Ik hou wel van slopen", zegt hij lachend terwijl hij met een schroevendraaier nog een schroef uit de boormachine draait. Hij en de andere kinderen genieten zichtbaar, want ja, nu mag het een keertje, elektrische apparaten uit elkaar halen... of slopen, omdat dat net iets leuker klinkt. Tegelijkertijd krijgen deze

Op de BSO aan de Boogstraat in 's-Heer Arendskerke zijn de kinderen een toetsenbord uit elkaar aan het halen. Straks zullen ze van alle losse onderdelen een kunstwerk gaan maken.

FOTO: Rachel van Westen

kinderen een boodschap mee. "In sommige elektrische apparaten zitten gevaarlijke stoffen, dus daarom moet je ze nooit in de vuilnisbak gooien als ze kapot zijn", weet Rachel te vertellen, terwijl ze onver-

stoorbaar doorgaat met het lospeuteren van toetsen. "en als je de apparaten apart inlevert kunnen ze ook weer voor iets anders gebruikt worden, maar dat wordt wel heel moeilijk als ze tussen het gewone afval zitten."

Door samenwerking kunnen de workshops gratis aangeboden worden op de BSO's, via het Wecycle-gemeentefonds. Vanuit dit fonds kunnen gemeenten projecten opzetten met als doel de inzameling van elektronica, elektrische apparaten en spaarlampen binnen de gemeenten te verhogen.

Op zoek naar de schatten van de Oosterschelde

Goese Sasdag

InternetLode 9/2013

Zelf op zoek gaan naar de schatten van de Oosterschelde. IVN natuurgidsen geven uitleg over wat je gevonden hebt.

GOES - Op zondag 8 september zullen tussen 12.00 en 14.00 uur duikers van de Biologische Werkgroep van de Nederlandse Onderwatersport Bond in samenwerking met IVN-natuurgidsen en MEC De Bevelanden bij het Goese Sas een middag voor jong en oud organiseren.

Bovenop de dijk richten de duikers ter plekke aquaria in, die doorlopend bezocht kunnen worden.

De duikers geven informatie aan de voorbijgangers en vertellen over de levensgemeenschappen in de Oosterschelde. Iedereen mag op het strandje zelf op zoek gaan naar krabbetjes, garnalen, schelpdieren wieren etc. IVN natuurgidsen geven uitleg. Schepnetten, loeppetjes en zoekkaarten zijn aanwezig. Neem zelf een emmertje mee. De mooiste vondsten worden verzameld in een bakje zodat de kinderen zich bij de duikers kunnen voegen om hun vondsten te tonen. Uiteraard worden de dieren en wieren na afloop teruggebracht in de Oosterschelde. Overige schatten, zoals schelpen, mag men meenemen naar huis. Aan deze dag zijn voor bezoekers geen kosten verbonden. Aanmelden is niet nodig.

Deze activiteit wordt ondersteund door het Nationaal Park Oosterschelde en wordt georganiseerd door het IVN De Zeeuwse Delta, Milieu Educatie Centrum de Bevelanden en de Biologische Werkgroep van de Nederlandse Onderwatersportbond (NOB).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met MEC De Bevelanden 0113-252628. Kijk ook op

www.mecdebevelanden.nl

'Hoef ik geen groenten in mijn groentesoep, juf?'

02/02/2013

WISSEKERKE – Kinderen zouden thuis best vaker mogen meekijken op het aanrecht als er gekookt wordt. Sommigen onderscheiden geen ui van een biet, merkte juf Ann Marie

Vermeule van groep 3/4 van basisschool De Vliete in Wissenkerke. „Behalve dan kinderen van een boerderij.” Gisteren konden haar leerlingen zelf groentesoep maken van een pak-

ket wintergroenten die Milieu Educatie Centrum de Bevelanden liet leveren door de Grote Verleiding, samen met een informatiepakket over winterse groenten uit de streek, met

recepten. De Vliete mocht ook de soepketel van het MEC meenemen. Die hing in de natuurtuin van de school te roken boven het rokerig vuur in de regen. foto Willem Mieras

Bode 06/13

Kleurwedstrijd 20-jarig bestaan MEC De Bevelanden

SBO Samuël Kapelle wint eerste prijs

KAPELLE - Uit ruim 450 ingezonden kleurplaten heeft SBO Samuël de 1ste prijs gewonnen. Wethouder Damen van de gemeente Kapelle heeft de prijs, een boekenpakket t.w.v. € 150,- uitgereikt aan de klas 4/5/6. De 2de prijs is gegaan naar de Bornput in Oostdijk en de 3de prijs naar de Prinses Ireneschool in Goes. De kleurplaten zijn te bewonderen in het MEC in Goes.

Financieel verslag 2013
Stichting Milieu Educatief Centrum De Bevelanden

Kattendijksedijk 23
4463 AL Goes

INHOUD

1.	Voorwoord	pag. 2
2.	Balans	3
3.	Staat van baten en lasten	4
4.	Waardering en resultaatbepaling	5
5.	Toelichting balans	6
6.	Toelichting staat baten en lasten	7
7.	Samenstellingsverklaring	8

1. VOORWOORD

De opzet van het Financieel verslag 2013 is conform de richtlijnen die gelden voor de financiële verslaglegging en de daarvoor geldende wettelijke bepalingen.

Het exploitatie resultaat voor 2013 is € 4.411,- positief en wordt toegevoegd aan het eigen vrije vermogen. Dit positieve resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door een hogere opbrengst in de post 'externe projecten', mede dankzij het project 'Kunst van Recycling' wat niet gepland was in de begroting van 2013. De bestede (meer)uren van de eigen medewerkers aan deze externe projecten zijn zichtbaar in de hogere personeelskosten dan gebudgetteerd.

Bij het samenstellen van de jaarrekening 2013 is gebleken dat in de periode 2008-2012 de afloopcontrole van de nog te betalen kosten, die deels op schattingen berusten, in onvoldoende mate kritisch zijn beoordeeld op de afloop. Ook zijn er enkele boekhoudkundige foutboekingen in de balanspost 'nog te betalen projecten' uit 2012 hersteld. Het resultaat is een positieve balanscorrectie van € 14.505 en is toegevoegd aan het eigen vrije vermogen.

De balansposten 'nog te betalen projecten en diversen' 2013 zal dit jaar kritisch gevolgd worden, met name het aandeel energiekosten.

George Koenders
Penningmeester

Tholen, 15 april 2014

2. BALANS

	2013		2012	
Activa				
<u>Nog te ontvangen</u>				
Diversen	4.285		117	
Rente	<u>2.146</u>		<u>2.568</u>	
		6.431		2.685
<u>Liquide middelen</u>				
Postbank	4.879		16.057	
ASN	91.234		72.462	
Kas	<u>63</u>		<u>141</u>	
		<u>96.176</u>		<u>88.660</u>
		<u>102.607</u>		<u>91.345</u>
Passiva				
<u>Eigen vermogen</u>				
Vrij vermogen	37.597		18.681	
Vereveningsfonds	<u>34.000</u>		<u>34.000</u>	
		71.597		52.681
<u>Vooruit ontvangen</u>				
Projecten	<u>0</u>		<u>2.656</u>	
		0		2.656
<u>Nog te betalen</u>				
Belastingdienst	3.713		4.802	
Inrichting reservering	1.400		0	
Projecten	12.180		16.614	
Pensioen premie	1.049		1.366	
Diversen	10.340		9.432	
Personeel	<u>2.328</u>		<u>3.794</u>	
		<u>31.010</u>		<u>36.008</u>
		<u>102.607</u>		<u>91.345</u>

3. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2013	2013	2012
	Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten			
Bijdragen gemeenten	100.542	102.000	100.234
Rente	2.000	1.500	2.448
Bijdrage externe projecten	30.501	20.600	28.697
Bijdrage eigen projecten	290	0	1.354
Bijdrage huisvestingkosten	125	0	833
Bijdrage lesmateriaal	251	0	992
Bijdrage eigen reserve	<u>0</u>	<u>3.000</u>	<u>0</u>
	133.709	127.100	134.558
Lasten			
Personeel	76.937	74.000	74.356
Huisvesting	18.690	20.000	20.147
Organisatie	14.275	11.600	14.751
Lesmateriaal	1.927	4.000	4.382
Externe projecten	13.576	13.000	11.319
Eigen projecten	1.846	2.000	4.104
Mec 20 jaar	<u>2.047</u>	<u>2.500</u>	<u>.</u>
	129.298	127.100	129.059
Batig saldo	<u>4.411</u>		<u>5.499</u>
	133.709		134.558

4. WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Grondslagen van waardering

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld en tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders is vermeld. Er zijn drie parttime personeelsleden in dienst. Hiernaast verzorgen vrijwilligers diverse activiteiten.

Vorderingen liquide middelen, schulden, overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva worden opgenomen tegen de nominale waarde; waardering van vorderingen geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Vereveningsfonds

Het vereveningsfonds is voortgekomen uit middelen van doelbestedingen en positieve resultaten op het uitvoeren van externe projecten. Het doel van het vereveningsfonds is om tegenvallers bij de externe projecten te kunnen opvangen zonder direct in financiële problemen te komen.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Jaarresultaat

Het jaarresultaat wordt toegevoegd aan het vrije eigen vermogen.

5. TOELICHTING BALANS

	2013	2012
Activa		
<u>Nog te ontvangen</u>		
Diversen	4.285	117
Rente	<u>2.146</u>	<u>2.568</u>
	6.431	2.685
 <u>Liquide middelen</u>		
Postbank	4.879	16.057
ASN	91.234	72.462
Kas	<u>63</u>	<u>141</u>
	96.176	88.660
 Passiva		
<u>Eigen vermogen*</u>		
Vrij vermogen	18.681	13.182
Balanscorrectie	14.505	
Batig saldo boekjaar	<u>4.411</u>	<u>5.499</u>
	37.597	18.681
 Vereveningsfonds		
Naar eigen vermogen	34.000	34.000
	<u>0</u>	<u>0</u>
	34.000	34.000
 <u>Nog te betalen</u>		
Belastingdienst	3.713	4.802
Inrichting	1.400	
Projecten	12.180	16.614
Pensioen premie	1.049	1.366
Diversen	10.340	9.432
Personeel incl res vakantiegeld	<u>2.328</u>	<u>3.794</u>
	31.010	36.008

6. TOELICHTING STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2013	2012
Baten		
<u>Bijdragen gemeenten</u>		
Borssele	22.449	22.463
Goes	36.612	36.552
Kapelle	12.375	12.271
Noord Beveland	7.439	7.452
Reimerswaal	<u>21.667</u>	<u>21.496</u>
	100.542	100.234
<u>Bijzondere baten</u>		
Rente bank	2.000	2.448
Bijdrage externe projecten	30.501	28.697
Bijdrage eigen projecten	290	1.354
Bijdrage huisvesting	125	833
Bijdrage leskisten	251	992
Eigen vermogen	<u>0</u>	<u>0</u>
	33.167	34.324
Lasten		
<u>Lasten personeel</u>		
Netto loon	41.573	45.761
Loonheffing/sociale lasten	22.442	21.459
Pensioen ^{*)}	12.153	8.631
Overige	<u>769</u>	<u>-/- 1.495</u>
	76.937	74.356
 <u>Huisvesting</u>		
Huur	15.110	14.637
Inrichting	1.400	3.090
Energie/water/overige	<u>2.180</u>	<u>2.420</u>
	18.690	20.147

*) Het bedrag voor de post 'pensioen' à € 12.153 betreft het werkgevers- en werknemersdeel tezamen, resp. € 7.364 en € 4.789

	2013	2012
Lasten (vervolg)		
<u>Organisatie</u>		
Porti/telefoon	2.709	1.872
Verzekering	555	514
Abonnementen	703	1.036
Kantoorartikelen	2.992	3.578
Opleiding	482	448
Reiskosten	1.030	1.374
Bestuurskosten	1.528	304
Externe administratiekosten	2.420	4.058
Promotie	<u>1.856</u>	<u>1.567</u>
	14.275	14.751
<u>Lesmateriaal</u>		
Lesmateriaal	1.872	3.336
Leskisten	0	1.046
Documentatie	<u>55</u>	<u>0</u>
	1.927	4.382
<u>Projecten</u>		
Externe projecten	13.576	11.319
Eigen projecten	1.846	4.104
Mec 20 jaar	2.047	0

Wilhelminadorp, 12 april 2014

Opdracht

Samenstellingsverklaring

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2013 van Milieu Educatie Centrum de Bevelanden te Goes samengesteld op basis van de door u verstrekte gegevens.

De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de gegevens en de hierop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de Stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken

Toelichtende paragraaf

Bij het samenstellen van de jaarrekening 2013 is gebleken dat in de periode 2008-2012 de afloopcontrole van de nog te betalen kosten, die deels op schattingen berusten, in onvoldoende mate kritisch zijn beoordeeld op de afloop. Ook zijn er enkele boekhoudkundige foutboekingen uit 2012 hersteld. Het resultaat is een positieve balanscorrectie van € 14.505.

Naar de toekomst toe zal de balanspost nog te betalen kosten extra aandacht krijgen.

Werkzaamheden

Onze werkzaamheden bestonden, overeenkomstig de algemeen aanvaarde richtlijnen m.b.t. samenstellingsopdrachten, in hoofdzaak uit het verzamelen, verwerken, rubriceren en samenvatten van financiële gegevens.

De aard en omvang van deze werkzaamheden brengen met zich mee dat zij niet kunnen resulteren in die zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening die aan een accountantsverklaring of beoordelingsverklaring kan worden ontleend.

Bevestiging

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor de financiële verslaggeving.

J.J. van der Have